23. Вучань не паспеў напісаць увесь сказ: *Першы трамвай у Беларусі быў пушчаны ў 1898 годзе ў горадзе … .*
Якую назву горада не напісаў вучань?
А) Мінск. **Б)** Магілёў. **В)** Віцебск. **Г)** Гродна. **Д)** Гомель.

24. Разгадайце народную загадку:
Кругленькі, маленькі, а за хвост не ўзнімеш.
А) грыб. **Б)** замок. **В)** клубок. **Г)** гарбуз. **Д)** камень.

25. Дадзены запазычаныя словы:
1) антракт; 2) аргумент; 3) галкіпер; 4) аратар.
Якія ёсць адпаведнікі ў беларускай мове? Вызначце правільныя варыянты:
а) прамоўца; б) перапынак; в) варатар; г) доказ.
А) няма правільных варыянтаў. **Б)** 1-г; 2-б; 3-а; 4-в. **В)** 1-в; 2-г; 3-а; 4-б. **Г)** 1-а; 2-в; 3-г; 4-б. **Д)** 1-б; 2-г; 3-в; 4-а.

26. Вучні зрабілі гукавы запіс слоў:
1) [йод]; 2) [в’ас]; 3) [с’амйа].
У запісе якога слова яны дапусцілі памылку?
А) усе варыянты правільныя. **Б)** няма правільнага варыянта. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

27. Уважліва прачытайце некаторыя значэнні ўскосных склонаў:
1) прадмет думкі ці маўлення;
2) частка ад цэлага; 3) сумеснасць дзеяння.
Якое(-ія) значэнне(-і) мае родны склон?
А) усе значэнні. **Б)** няма патрэбнага варыянта. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 2, 3.

28. Дадзены словы:
1) пер’е; 2) воцат; 3) спрыт; 4) крупы; 5) акуляры; 6) сястра.
Выберыце толькі рэчыўныя назоўнікі.
А) усе словы. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 5. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 6.

29. Хто з вядомых мастакоў слова сказаў:
“Роднае слова! Ты нам тлумачыш усе дзівы свету”?
А) Янка Купала. **Б)** Якуб Колас. **В)** Цётка. **Г)** Віктар Гардзей. **Д)** Кандрат Крапіва.

30. Па старой меры лічэння ***60*** у народзе мела назву … .
А) трацяк. **Б)** капа. **В)** аршын. **Г)** локаць. **Д)** пуд.

Конкурс арганізаваны і праводзіцца Грамадскім аб’яднаннем «Беларуская асацыяцыя «Конкурс» сумесна з Акадэміяй паслядыпломнай адукацыі пад эгідай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.

220013, г. Мінск, вул. Дарашэвіча, 3, тэл. (017) 292 80 31, 290 01 53
e-mail: info@bakonkurs.by http://www.bakonkurs.by/
ГА «БА «Конкурс». Заказ 10. Тыраж 38600 экз. г. Мінск. 2012 г.

Конкурс па беларускай мове
«БУСЛІК-2012»

Чацвер, 16 лютага 2012 года

- працягласць работы над заданнем 1 гадзіна 15 хвілін;
- карыстацца падручнікамі, канспектамі, справачнай літаратурай забараняецца;
- кожны правільны адказ адзначаецца трыма, чатырма ці пяццю баламі; колькасць балаў, якія атрымлівае ўдзельнік, адказваючы на пытанне правільна, вызначаецца складанасцю пытання (10 лягчэйшых пытанняў – па 3 балы, 10 найбольш складаных – па 5 балаў, астатнія 10 – па 4 балы); складанасць пытання вызначаецца па колькасці ўдзельнікаў, якія правільна на яго адказалі;
- няправільны адказ адзначаецца чвэрцю балаў, прадугледжаных за дадзенае пытанне, і залічваецца са знакам «мінус», у той час, як не даўшы адказу, удзельнік захоўвае раней набраныя балы;
- на кожнае пытанне маецца толькі адзін правільны адказ;
- на старце ўдзельнік атрымлівае авансам 30 балаў;
- максімальная колькасць балаў, якую можа атрымаць удзельнік конкурсу, – 150;
- самастойная і сумленная работа над заданнем – галоўнае патрабаванне арганізатараў да ўдзельнікаў конкурсу;
- пасля заканчэння конкурсу лісток з заданнем застаецца ўдзельніку;
- вынікі ўдзельнікаў размяшчаюцца на сайце http://www.bakonkurs.by/.

Заданне для вучняў 5-6 класаў

1. Як у народзе называюць Стары Новы год?
А) Калядны. **Б)** Шчадрэц. **В)** Саракі. **Г)** Масленіца. **Д)** Сёмуха.

2. Разгадайце загадку: *ніхто яе не пужае, а яна ўсё роўна дрыжыць.*
А) яліна. **Б)** асіна. **В)** сасна. **Г)** рабіна. **Д)** каліна.

3. *Вочы* можна … .
А) затуліць. **Б)** прытуліць. **В)** зачыніць. **Г)** заплюшчыць. **Д)** загарнуць.

4. Дадзены сказы:
1) Шуміць бярозавы гай. 2) Шамаціць лісце.
3) Прыгожа ападаюць лісты на сцежку.
Які(-ія) сказ(-ы) развіты(-ыя)?
А) усе сказы. **Б)** няма правільнага варыянта. **В)** 1, 2. **Г)** 2. **Д)** 1, 3.

5. Выберыце з прапанаваных правільныя адпаведнікі на беларускай мове рускага слова *клюквенный*:
1) журавінавы; 2) жураўліны; 3) журавінны.
А) няма правільнага варыянта. **Б)** усе варыянты. **В)** 1, 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 2, 3.

6. Якое значэнне мае ўстойлівае спалучэнне *ліць кракадзілавы слёзы*?

А) застацца ні з чым, страціўшы ўсё.
Б) прытворна шкадаваць.
В) здольнасць упарта дабівацца свайго.
Г) займацца нявартымі справамі.
Д) абгаворваць кагосьці.

7. Вызначце з прапанаваных словазлучэнне, у якім правільна пазначана галоўнае слова: *1) пісьмо ад сябра; 2) жаданне маляваць; 3) мастацтва слова.*

А) усе словазлучэнні. **Б)** няма правільнага варыянта. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

8. У якіх сказах з дадзеных злучнік ***і*** звязвае часткі складанага сказа?

1) Зацвіў у лесе і чабор, і верас.
2) Прыйшла вясёлая вясна, і ўся прырода закрасавалася.
3) За акном прыгожа кружыліся і падалі на зямлю сняжынкі.
4) Салавей заліваўся на вярбе, і свістаў на бэзе шпак.

А) ва ўсіх сказах. **Б)** няма правільнага варыянта. **В)** 1, 3.
Г) 2, 4. **Д)** 3, 4.

9. Вызначце з прапанаваных сказ(-ы), у якім(-іх) зваротак правільна адасобены:

1) Не шумі, ты вецер! 2) Дзеці, вы ўсё зразумелі?
3) Вам сябры, жадаем поспехаў!

А) ва ўсіх сказах. **Б)** няма правільнага варыянта. **В)** 1, 3. **Г)** 2. **Д)** 2, 3.

10. Якія прыстаўкі з дадзеных пішуцца нязменна?

1) ад-; 2) пад-; 3) бяз-; 4) аб-; 5) з-.

А) усе варыянты. **Б)** усе варыянты, акрамя 3. **В)** 1, 2, 4. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 5.

11. Як звалі маці вядомага класіка беларускай літаратуры Максіма Багдановіча?

А) Вольга Пятроўна.
Б) Ганна Казіміраўна.
В) Марына Іванаўна.
Г) Кацярына Адамаўна.
Д) Марыя Апанасаўна.

12. Якія літары неабходна ўставіць на месцы пропускаў у словах:

1) п..н..р..м..; 2) з..д..в..к..; 3) п..р..б..л..; 4) р..с..м..х..?

Выберыце патрэбны варыянт.

А) о, а, а, а. **Б)** а, а, а, а. **В)** і, е, ы, а. **Г)** э, а, у, а. **Д)** у, э, э, ы.

13. Вызначце словы, у якіх літар больш, чым гукаў:

1) вераб'і; 2) зелень; 3) ноччу; 4) раён; 5) шчаўе.

А) усе словы. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 3, 5. **Г)** 2, 3. **Д)** 4, 5.

14. Дадзены сказы: *1) У полі і на лузе, і на ўзлеску – усюды квітнелі рамонкі. 2) Начны спакой не парушалі, ні цвырканне птушак, ні гудзенне пчол, ні стук дзятла. 3) Вясёлку на небе заўважылі як з берага ракі, так і з пасёлка.*

У якім(іх) сказе(-ах) правільна пастаўлены знакі прыпынку пры аднародных членах.

А) ва ўсіх сказах. **Б)** няма правільнага варыянта. **В)** 1, 3. **Г)** 2. **Д)** 3.

15. Вызначце з прапанаваных правільна запісаныя прыметнікі:

1) марацкі; 2) гарацкі; 3) гарняцкі; 4) рыбацкі; 5) сусецкі.

А) усе прыметнікі. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 3, 4.
Г) 2, 3, 5. **Д)** 3, 4.

16. Які адпаведнік у беларускай мове можна падабраць да дзеяслова з рускай мовы ***окучивать***?

А) абганяць. **Б)** аблазіць. **В)** абдорваць. **Г)** абкамечваць. **Д)** абкідаць.

17. Дадзены прыметнікі: *1) паверхавы; 2) верхні; 3) павярхоўны.*

Які прыметнік мае значэнне *'негрунтоўны, неглыбокі'*?

А) усе дадзеныя прыметнікі. **Б)** няма правільнага варыянта. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

18. У якіх словах з прапанаваных патрэбна на месцы пропуску напісаць раздзяляльны ***ь***?

1) аб..інець; 2) барэл..еф; 3) ін..екцыя; 4) сям..я; 5) выл..еца.

А) ва ўсіх словах. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 5. **Д)** 3, 4.

19. Вучань павінен быў назваць значэнні слоў: *1) ко□мін; 2) камі□н; 3) пры□мус.*

Дапамажыце яму вызначыць, якому слову адпавядае значэнне *'труба для адводу дыму з печы'*.

А) няма правільнага варыянта. **Б)** 1, 2. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

20. Падбярыце з дадзеных сінанімічныя назвы адценняў колеру ***аранжавы***:

1) бэзавы; 2) агнявы; 3) карычневы; 4) нябесны; 5) апельсінавы; 6) ліловы.

А) няма правільных варыянтаў. **Б)** 1, 2, 4. **В)** 2, 5. **Г)** 3, 5. **Д)** 4, 6.

21. Як у народзе кажуць, калі просяць зрабіць паслугу па дабрыні, а не па абавязку? Выберыце патрэбны варыянт.

А) не ў службу, а ў дружбу.
Б) не столькі работы, колькі турботы.
В) не ты першы, не ты апошні.
Г) ні села, ні пала, захацела баба сала.
Д) завіхайся, але не спяшайся.

22. Як сказаць адным словам пра тое, што неабходна зрабіць уласнай маёмасцю?

А) акцэнтаваць.
Б) планаваць.
В) тыражаваць.
Г) прыватызаваць.
Д) правакаваць.